

Имам привилегията да работя това, което е мое истинско призвание!

Автор(и): Емил Иванов

Дата: 15.12.2015

Водещият учен в областта на хербологията проф. д-р Тоньо Тонев, преподавател в Аграрния университет в Пловдив, стана на 60. От позицията на този мъдър житейски трамплин той заяви: “Благодаря на съдбата, че ми отреди такова вълнуващо място за професионална реализация. За мен най голямото предизвикателство е никога да не се отказвам, както и да не занбравям, че имам привилегията да работя това, което е мое истинско призвание и много обичам!” Интервю в две части.

Част 1 - поведението на плевелите в контекста на климатичните аномалии, ГМО, конкуренцията в агрохимическата индустрия, митове и теории за идеалния хибрид.

Проф. Тонев, има ли промяна в поведението на плевелите в контекста на климатичните аномалии, абиотичните турбуленции, експанзията на инвазивните видове, смяната на производствените нагласи и технологии?

Несъмнено в поведението на плевелните асоциации се наблюдава изключителна динамика. Комплексът от условия, между които прилаганата агротехника и природно-климатичните промени през последните години доведоха до сериозни промени в състава на плевелната растителност както в глобален, така и в регионален план.

Каква е ситуацията в България?

През дългия политическия период на преход у нас, съпроводен от икономическа стагнация, част от земеделските земи бяха оставени продължително време без никаква обработка. Това безотговорно отношение стана една от причините за настъпилите промени в плевелния състав. Така например, някои ливадни треви, безобидни до скоро – като овсига и власатка, навлязоха в пшеничните и рапичните ниви. Тези дребносеменни житни плевели се оказаха много по-силно устойчиви и слабочувствителни и на механични обработки, и на хербицидна интервенция. От друга страна подмяната на традиционната дълбока оран с обръщане на орния слой с продълбочване, съчетано с повърхностни обработки стимулира до голяма степен тяхното размножаване. По силата на европейските рестрикции по отношение разрешаване употребата на продукти за растителна защита бе забранено използването на високо ефикасни хербициди, които имаха дълъг персистентен период. Замяната им с почвени хербициди от други групи с къс период на последствие стана предпоставка за появата на вторично заплевеляване, защото земеделските култури останаха без защита в продължение на 2-2,5 месеца.

Друг проблем е плевелната резистентност към традиционните активни бази. Случаят с настъпващата ограничена ефикасност на сулфонилуреите към полския мак е показателен пример в това отношение. Причината е появата на резистентност към хербициди със сродни активни вещества. Следващ голям проблем при хербицидният контрол на плевелите е развитие на компенсаторни процеси. Не са изключение случаите, когато въпреки масираната интервенция с едни и същи химични средства, част от плевелите остават незасегнати и бързо заемат цялото свободно жизнено пространство. С други думи от безобидни и слабо конкуретни, те стават значими. Тук на помощ идва златното правило в агрономическата наука и практика, за честа смяна на хербицидите и другите препарати за растителна защита, както и проявата на по-гъвкав подход при избора на агротехнически средства.

Смятате ли, че мегаконкуренцията между лидерските компании в световната агрохимическа индустрия води до повишаване ефективността и качествените характеристики на растителната защита?

Несъмнено лоялната конкуренция между водещите световни производители повишава качествата на растителната защита. Те са ангажирани партньори на земеделските производители – инвестират колосални финансови средства в откривателска и внедрителска активност. Тази мащабна конкуренция е още една причина да спечели земеделецът. Българският фермер има привилегията да избира най-доброто от световните постижения в областта на растителната защита.

Има ли място ГМО в борбата с плевелите?

Моето лично мнение и опита, който имам в чисто агрономически план е, че генно-модифицираните растения са едно забележително постижение в областта на растителната селекция с необятни възможности. Прилагането на технологии за растителна защита с ГМО растения е с потенциал да подобри в глобален план фитосанитарното състояние на земеделските култури, както и икономическото състояние на фермерите. Ограничените ми познания по медицина и здравеопазване не ми позволяват да изразя компетентно мнение по въпросите за качествата и ползите/вредите на храните, произведени от ГМО земеделски продукти.